

Kevin Borbye Edelvangs prædiken 1. søndag efter trinitatis

Taler

Kevin Borbye Edelvang
Cand.theol

Dato

2. juni 2024

Sted

Sankt Stefans Kirke

Omstændigheder

Transmitteret i programmet *Gudstjeneste på P1*.

Prædikentekst

Lukasevangeliet kapitel 12, vers 13-21
Paulus' Første Brev til Korintherne kapitel 15, vers 51-53

Salmer

754
558 v/1-3, Livet er lidt som at falde,
540

- 1 Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

En i skaren sagde til Jesus: »Mester, sig til min bror, at han skal skifte arven med mig.« Men han svarede: »Menneske, hvem har sat mig til at dømme eller skifte mellem jer?« Og han sagde til dem: »Se jer for og vær på vagt over for al griskhed, for et menneskes liv afhænger ikke af, hvad det ejer, selv om det har overflod.« Og han fortalte dem en lignelse: »Der var en rig mand, hvis mark havde givet godt. Han tænkte ved sig selv: Hvad skal jeg gøre? For jeg har ikke plads til min høst. Så sagde han: Sådan vil jeg gøre: Jeg river mine lader ned og bygger nogle, som er større, og dér vil jeg samle alt mit korn og alt mit gods. Og jeg vil sige til mig selv: Så, min ven, du har meget gods liggende, nok til mange år. Slå dig til ro, spis, drik og vær glad! Men Gud sagde til ham: Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig. Hvem skal så have alt det, du har samlet? Sådan går det den, der samler sig skatte, men ikke er rig hos Gud.«¹ Amen.

15

Hellige Gud, helliggør os i sandhed! Dit Ord er sandhed. Amen.

- 20 Fra Aftenland af Pär Lagerkvist:

Jeg er den mørke stjerne Jorden.

I mig gror alt liv, men selv lever jeg ikke.

Jeg er døden, som gir liv.

- 25 Jeg er mørket, som drikker lys,
som gennem sin uslukkelige tørst efter lyset
gir ophav til alt liv.

Jeg er den mørke stjerne.

- 30 Alle de døde hviler hos mig.²

Det budskab, som i dag rækkes os, handler om døden:

“Din tåbe, i nat kræves dit liv af dig.”

35

Det er ikke altid nemt at *få øje på* det glade budskab i de tekstbidder, som vore forfædre har valgt, at vi skal læse. Når det religiøse sprog taler om døden, om afmagt og afslutning, så skal “de gode nyheder” udtydes og indlæses i modsætningens rum og billeder.

40

For teksten præsenterer os umiddelbart for en fortvivlende sandhed, som vi allerede kendte, før dagens gudstjeneste begyndte: Alt det, vi bygger op og ordner og har styr på, alt det bliver til intet, når vi hver især møder døden.

- 45 Noget kan bygges så solidt og ordnes så gennemtænkt, at andre efter os kan drage nytte af det, når vi er væk. Vi kan genopbygge Børsen, så den ligner, og så kan vores børn og børnebørn også forbi og glæde sig over den flotte bygning.

- 50 Men også *de* vil møde døden, og engang vil de sammen med os være “en af dem, der levede for længe siden”, som Lagerkvist skriver et andet sted i *Aftenland*.

Men. Midt i dette *dødens dementi*, midt i dødens fornægtelse af livet og lysten, hviskes der så et glædesbud.

- 55 Dagens evangelium er en hemmelighed, der røbes os.

Og nu, hvor Danmark står i juniflor, er det en hemmelighed, der efterhånden er svær at holde på.

- 60 En liden stund

i rosens lund
og evig i Guds-haven;
så høsten her
65 og våren dér
er dog nok værd
en vinternat i graven.³

70 Denne hemmelighed, som i grunden er påskens fortælling, er altid evangeliets
ramme. Det er en trodsig tale, søndag efter søndag, der altid siger det samme:

Alt det vi ikke selv kan klare — det kan Gud.

75 Gud, den levende, der står tilbage, når dødens døre lukkes i. Når de mennesker
og de ting, vi kan favne, se og høre må skilles fra os — og på en måde blive
abstrakte.

Så har vi Gud og intet andet.

80 Men *det* er også mere. Og det er nok.

Kære venner: Vi har endnu det bedste tilbage!

85 For hans skabelse fortsætter på den anden side af dødens skel. Og fordi Gud
besejrede den død, han ellers havde sat som et frygteligt og endeligt vilkår for
vores liv, så er *døden selv* for os blevet en *endnu* større abstraktion end de ting og
de mennesker, vi skal miste til døden. Som Paulus skriver:

90 Se, jeg siger jer en hemmelighed: Vi skal ikke alle sove hen, men vi skal alle
forvandles, i ét nu, på et øjeblik, ved den sidste basun; for basunen skal lyde, og
de døde skal opstå som uforgængelige, og vi skal forvandles. For dette
forgængelige skal iklædes uforgængelighed, og dette dødelige skal iklædes
udødelighed.⁴

95 Døden som livets *vilkår* er altså selve livets *mulighed*. Og ikke bare livet som
afgrænset størrelse. Som noget, der kan gøres op i år og dage, men det *frie* liv:

Det evige liv.

Men vi må ikke forstå hemmeligheden sådan, at døden er et mål, og at det evige liv begynder i døden, i det abstrakte.

105 Netop fordi døden for vores skyld er gjort abstrakt, så kan vi sige, at det evige liv begynder i det konkrete, og vi har endda fået et sted, hvor det hele begynder: Stedet er døbefonten, hvor vi får del i Herrens død og opstandelse. Og vi har fået et sted, hvor det leves: i kirken, hvor vi dag efter dag kan søge ind til livets egentlige mening i Guds Ord og i hans sakramenter. I poesien og musikken. I troens og skabelsens rum.

110

Og så straks tage det med os ud herfra!

For hemmeligheden siger, at evigheden, det evige liv, forbinder alle punkter i den kæde, vi kalder tiden – på tværs af dens aldre og grænser.

115 Og kirken og gudstjenesten er det rum, hvor Gud lader enhver af os indgå i dén evige forbindelse. Her er både døden og livet: I dåben og i nadveren. I Guds Ord og i salmesangen.

120 Så hvis vi ellers finder modet og evnen til det — og det er ikke altid let — så kan vi her forsøge at lade Guds Ord og nadveren blive virkningsramme for vores liv, så vi kan leve en smule mere evigt i hverdagen.

Det er *her*, vi skal samle vores skatte. Det er *her*, vi bliver rige hos Gud.

125 Ja, vi sidder sandelig kønt i det: i kirken, på farten eller derhjemme — midt i det evige liv.

130 Men hvis hemmeligheden er røbet os, bliver døden så mindre virkelig eller mere tålelig? Ikke det mindste. Desværre. Døden afbryder, smadrer og forhåner tid og former, ting og kroppe. Men, og det er vigtigt:

Døden ødelægger ikke *livet selv*.

135 Den vil altid skræmme os, fordi den river de ting og de mennesker, vi holder af, ud af vores forståelsesrum.

Men i *troens rum* skabes der fortsat. I troens rum går livet altid udad.

140 Og Gud hvisker sin hemmelighed til os, også i dag: Kristus er død og opstået for os. Derfor har vi fået lov at sige farvel til verden, *før* vi siger farvel til livet.

Vores afsked med verden sker ikke ved graven, men i vores dåb, som er tiltænkt alle mennesker og tilbydes enhver uden undtagelse og forbehold.

145

Det evige liv er *nu*, og selvom vi digter om døden med vemod og klage, så er døden aldrig mere end en abstraktion for den, der har fået livet i gave.

For sådan er døden også

150 den er verdens glemsomhed
engang er mit aftryk på jorden
som fodspor i memoryskum der rejser sig

som bløde bakker ude på Sjælland

155 husker vindens kys
sådan vil jeg blive umærkelig
min væren den ene
at evighed griber
mit endelige suk.⁵

160

I Jesu velsignede navn. Amen.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu og altid og i al evighed. Amen.

165

Lad os samles i bøn til Gud:

Trøst os, Gud, i vores daglige kamp mod døden, og lad dem, som knuges af sygdom, angst og smerte, mærke din evighed og omsorg.

170

Gør en ende på krig og undertrykkelse. Lad din kærlighed og sandhed trænge ind i mørket, og luk øjnene op på de mægtige, så de kan se de mennesker, der går til grunde under krigens vold og grusomhed.

175 Røb os altid dine hemmeligheder. Gør os rige hos dig. Plant os og lad os vokse i evigheden i din dåb og i din nadver. Tag ikke din Helligånd fra os, for uden dig er vi ingenting.

180 Og lad os bringe dit ord videre til andre. Giv os mod til at bære vidnesbyrd om dig og leve et liv i kærlighed til dig og de mennesker, vi møder. Velsign de døbtas fællesskab i din kirke ud over hele jorden og på dette sted. Lad altid Sankt Stefans Kirke være et rum for fællesskab om din kærlighed og frelse.

185 Gud, vi beder dig beskytte og værne om vores land og det folk, du har sat her. Hjælp og præg dem, der er sat til at styre og råde over fællesskabet. Bevar Kong Frederik, Dronning Mary og hele Kongens hus.

Lad os gennem dit ord vokse i forståelse for, at vores liv i verden er en gave, men
190 også en opgave. Stil os over for vores ansvar og giv os hjælp til at løfte det.

Og, Far, når døden en dag kommer til os, så kys os blidt på panden. Røb os også dér dine hemmeligheder. Og tag imod os med din forvandlende evighed. Amen.

- 195
1. Luk 12,13-21
  2. Pär Lagerkvist Aftonland (1953) på dansk ved Kevin Edelvang
  3. DDS 540,4.
  4. 1 Kor 15,51-53.
  5. Kevin Edelvang 2024

200

Kilde

Tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

205

Tags

1. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kevin-borbye-edelvangs-praediken-1-sondag-efter-trinitatis>

210

215